

Silvo Šinkovec

Igralci svoje ekipe

Ob spreminjanju šolske zakonodaje želi zakonodajalec poseči v eno od pomembnih pridobitev vzgojnega dela, v šolsko svetovalno službo. Franca Pedička imamo lahko za očeta te službe. *"Šolsko svetovalno delo je gotovo ena najbolj pedagoško svetlih in uspešnih novosti v našem šolskem sistemu od prvih začetkov v šestdesetih letih do danes. Najprej v okviru naše šolske psihologije in šolskega poklicnega svetovanja (l. 1960). K njima se je praktično in teoretsko pridružilo še šolsko socialno in šolsko pedagoško svetovanje (l. 1963). S tem se je izoblikovalo teoretsko interdisciplinarno zasnovano in operativno timsko postavljeno šolsko svetovalno delo" (ŠSD)(l. 1965) (Franc Pediček, 1998, Ob prenovi šole, Jutro, Ljubljana, str. 101–102).*

Razvoj te službe je omogočal, da je šola opravljala tudi vzgojno poslanstvo, čeprav to ni bilo izrecno opredeljeno. *"Ta novost se je pri nas od vsega začetka vpeljevala v notranje okvire življenja in delovanja šol, da je bila pri roki učiteljem ob vzgojno-izobraževalnem delu. Ravnateljem ob vodenju širšega edukacijskega dela. Staršem ob reševanju vzgojnih zapletov in različnih svetovalnim in socialnim zunanjim službam ali ekspertom pri njihovem delu v pomoč šoli in otrokom ter mladim. ... Postalo je neločljiva prvina šole, ki se trudi udeleževati svoje edukacijsko in socialno poslanstvo. Tako je postalo tudi dejavnik večje vzgojno-izobraževalne uspešnosti šole."* (prav tam)

Hkrati pa že Pediček opozarja, da šolsko svetovalno delo ni bilo *"vselej po volji šolskim upravnim dejavnikom in službam. Zaradi tega so ŠSD skušali spodnesti ob mnogih priložnostih in na mnogih položajih in točkah. A večjih uspehov pri tem ti 'faktorji' doslej niso imeli, saj je vedno zmagalo strokovno in prizadevno delo šolskih svetovalnih delavcev"* (prav tam). Upamo, da tudi sedanje zakonodajne spremembe, tokrat v luči racionalizacije, dela ŠSD ne bodo prizadele v njeni srčiki. Danes je naša država mnogo bolj bogata kot je bila kdaj koli, zato ni razumljivo, da bi zaradi denarja te službe ukinjali. Gotovo je mogoče lažje in več denarja prihraniti na drugih področjih, ne pri vzgoji otrok.

Smiselno pa je trud, da te službe naredimo še bolj učinkovite, jim damo več možnosti za vzgojno delovanje (jih razbremenimo administrativnega dela), jim omogočimo dodatna usposabljanja itd. V času, ko gospodarstvo raste in se zaveda pomena človeškega kapitala, potrebujemo več (ne manj) podpornih služb, ki bodo mladim pomagale stati na lastnih nogah, oblikovati lastno identiteto, razvijati ustvarjalne sposobnosti.

Raziskovalci dela z nadarjenimi so na posvetu leta 2003 opozorili, da so se preveč ukvarjali s produkcijo (rezultati) nadarjenih učencev, s prepoznavanjem njihovih talentov (vse to je potrebno), pozabili pa so na ključni dejavnik: na razvoj njihove osebnosti. Danes se vračajo k bistvu, k osebnosti. To velja tudi za vse druge učence. Od trdnosti osebnosti je odvisno, v kolikšni meri zmorejo uporabiti svoje zmožnosti.

Zato potrebujemo šolo, ki bo v prvi vrsti skrbela za zdrav in harmoničen razvoj vsakega posameznika (čustveno opismenjevanje, samospoštovanje, etični, estetski in religiozni razvoj, razvijanje osebne lestvice vrednot in poznavanje temeljnih konfliktnih področij svoje osebnosti, ki bistveno vplivajo na osebni razvoj).

Kdo bo učencem pomagal na teh področjih, če ne usposobljeni in zavzeti šolski svetovalni delavci, ki bolj kot kdajkoli prej lahko v polnosti opravljajo svoje primarno poslanstvo? Nesmiselno bi bilo prenašati vlogo šolskih svetovalnih služb na službe izven šole, saj bi začeli delovati kot zunanji opazovalci in ne kot igralci na domačem parketu, ki dajo vse od sebe, ker gre za njihovo ekipo. Sistematično delo doma, v lastni hiši je več vredno, kot obiski zunanjih strokovnjakov. Ti so vedno zunanji. Pedičkova pridobitev se ne sme izgubiti.